

ERDÉLYI GAZDA

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP

A LAP AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET
TULAJDONA,
TELEFON: 158 szám.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.
MEGJELENIK MINDEN HÓ 1.-ÉN ÉS 15.-ÉN

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
KOLOZSVÁR, ATTILA-UTCZA 10 SZÁM
TELEFON: 158 SZÁM

Az E. G. E. alapító tagdíja 2000 lei, rendes tagdíja évi 200 lei, kisgazdák, gazdatisztek és gazd. alk. részére 150 lei. A tagok az Erdélyi Gazdát 150 lei pótdíj ellenében kapják.

A lapfelügyelő bizottság felügyelete mellett felelős szerkesztő és kiadó:

TÖRÖK BÁLINT

AZ E. G. E. TITKÁRA.

Előfizetési díj nem tagok részére:
Egy évre 400 lei Negyed évre 100 lei
Fél évre 200 lei Egyes szám 8 lei

Az Erdélyi Gazdasági Egylet Növénytermelési és Értékesítő Szakosztálya

által, 1928. évi szeptember hó 2—8. napjain
rendezendő

II. Erdélyrészi Nemesített vetőmag-kiállítás és Vásár tudnivalói.

I. A kiállítás és vásár célja.

A kiállítás és vásár célja: a kapcsolt területek növénytermelésének fejlesztése, színvonalának emelése, a szakismeretek terjesztése. A nemesített és fajtiszta vetőmagvak termelésének és értékesítésének előmozdítása. A nemesített vetőmagvak, az újabb tenyésztési eljárások, termelési eszközök, anyagok, felszerelési cikkek, szakirodalom bemutatása.

II. A kiállítás és vásár csoportjai.

- I. csoport: Nemesített vetőmagvak.
- II. csoport: Talaj-megmunkáló, magtisztító, cséplő, vető, stb. gazdasági gépek és eszközök.
- III. csoport: Növényvédelmi szerek, műtrágyák stb.

III. Jutalmak.

A kiállítás kitüntetettjei számára érme és oklevelek állanak a bíráló-bizottság rendelkezésére.

IV. Tudnivalók.

1. A kiállítás és vásár ideje: 1928. szeptember 2—8 napjai.
2. A kiállítás helye: Cluj—Kolozsvár, Str. Andrei Mureşan—Attila-u. 10., az Erdélyi Gazdasági Egylet székháza és kertje.
3. A kiállítás és vásár tárgyai: nemesített őszi gabona, takarmány, stb. növény vetőmagvak, korai burgonya vetőgumó stb., nyersen és feldolgozott állapotban, gazdasági gépek, eszközök, anyagok, műtrágyák, növényvédelmi szerek, stb.
4. Helydíjak: alap- vagy falterület -méterenként tagoknak 200 lei, nem tagoknak 300 lei. A helydíjak a bejelentés sorrendjében elégtetnek ki.

5. A beküldendő vetőmag minimuma 10 kg. Az egyes növények gyökerestől, tövestől is beküldhetők demonstráció céljából.

6. Tűz- és betörés elleni biztosítás díja minden megkezdett 1000 lei érték után 10 lei, mely összeg a bejelentéskor a helydíjjal együtt fizetendő

7. Bejelentések 1928. évi augusztus hó 15-ig, a hely- és biztosítási díjakkal együtt az E. G. E. titkári hivatala címére küldendők be.

8. A katalogus a bejelentésekből fog összeállítani román és magyar nyelven. A kiállító címének és bejelentett tárgyak felsorolásának pontlása díjtalan. Bejelentendő a kiállító neve, pontos címe, a kiállítandó tárgyak vagy termények fajtája az eladó készlet mennyiségének és árának megjelölésével.

9. Hirdetés a katalogusban: oldalanként 1200 lei, féloldal 600 lei, negyed oldal 400 lei, szalaghirdetés díja 300 lei.

10. A kiállítandó tárgyak beküldési határideje 1928. augusztus hó 30.

11. Belépőjegy nincs. A katalogus megváltása kötelező. Kiállítók az első megvásárolt katalogus után másra át nem ruházható állandó szabad belépésre jogosító igazolványt kapnak.

12. Eladási jutalék. A kiállításon és vásáron eszközölt eladás, vagy felvett rendelés után az érték 2%-a jutalék címén a kiállítási iroda pénztárához nyugta ellenében befizetendő. Az árusítást a kiállítási és vásári iroda is elvállalja.

13. Kártérítés. A kiállított tárgyak lelkiismeretes őriztetéséről a rendezőség gondoskodik, azokat biztosítja. A tárgyak elveszéséért és az azokban keletkező esetleges károkért úgy a szállítás, mint a kiállítás tartama alatt is a rendezőség a felelősséget a biztosító-társaságra hárítja.

14. Minden a kiállítással és vásárral kapcsolatos kérdésben felvilágosítást nyújt az E. G. E. titkári hivatala (Cluj-Kolozsvár, Str. Andrei Mureşan—Attila-u. 10.)

Kolozsvárt, 1928. április hó 26.

E. G. E. Növénytermelési és Értékesítő
Szakosztálya nevében:

Dr. Páter Béla sk.
szakoszt. elnök.

Török Bálint sk.
szakoszt. titkár.

Szőlőbirtokosok!

Irta: Schöppner Sámuel.

Borkészlet egész Európában kevés van. A kemény tél a fedetlen szőlők ez évi termését egészen tönkre tette, sőt a hiányosan el-fedett szőlőkben is igen nagy a kár, mivel az, ami a hóból kiállott, mind elfagyott.

A hideg tavasz késlelteti a vegetációt és fog helyenként valószínűleg tavaszi fagykár is lenni. Mindezekért Európaszerte átlagosan csak gyenge közepes termés várható. Ezeket figyelembe véve tanácsosnak mutatkozik: 1. Takarékosan bánni a meglevő borkészlettel, bármilyen csekély is lenne az. 2. Az eladáskor az óvatosság és 3-szor törekedni kell arra, megtartani azt a termést amit szőlőtőkékünk hozni fognak. Különösen nagy súlyt kell fektetni a Peronospora elleni helyes védekezésre. Ennek mikéntjét e lapok hasábjában régebben már leirtam részletesen, miért is ezekkel csak a fontosabb tennivalókra fogok röviden kiterjeszkedni.

Permetezésre használjuk az eddig jól bevált kékköves-meszes vizet, vagy a német „Nospraser” készítményt, mely ugyan drágább előbbinél, de hathatósan használ egyúttal a szőlőmoly ellen is.

Normális időjárás esetén a permetezések idejét illetőleg naptári napokhoz alkalmazkodhatunk, de ez az idén lehetetlen, mivel a tavaszi hidegek miatt minden lassan fejlődik, miért is a vegetációhoz kell alkalmazkodnunk.

Az 1. permetezést $\frac{1}{4}$ százalékos kékköves-meszes vízzel akkor kell már csinálni, mikor a karikán levő hajtások *arasznyinál nem hosszabbak*, mert ekkor a fürtöcskék, hajtások és levelek által fedve még nincsenek és így minden fürtöcske megpermetezhető, ez az első permetezésnek a célja.

A 2. permetezést 1% vízzel az első után 12—14 nappal, közvetlen a virágzás megkezdése előtt csináljuk.

A 3. permetezést 1 $\frac{1}{2}$ % vízzel a második után 14—16 nappal, közvetlen a virágzás befejeztekor csináljuk.

Az időjáráshoz és szükséghez mérten kell még 1 $\frac{1}{2}$ —2% vízzel, egy 4., 5. sőt sok ködös és esős időjárásakor egy 6. permetezést is adni, de most már inkább csak a magfák felső részének szól a permetezés.

Ködös, esős időjárás esetén mélyebb fekvésekben, keskeny, nem eléggé széles szőlőkben különösen kényesebb fajoknál (Sasla, Muskotály

MINERVA

Biztosító r.-t.

Igazgatóság: Cluj-Kolozsvár, Regele Ferdinand
(Ferenc József-út) 37. sz. Saját székházában.

Vezérképviselők:

Kolozsvár, Nagyvárad, Temesvár, Marosvásárhely, Brassó, Szatmár és Arad.

Főképviselők:

Csikszereda, Gyergyószentmiklós, Nagyszeben, Lugos, Zilah, Szászrégen, Dés, Gyulafehérvár és Beszterce.

Erdélyrészi képviselő:

Az Erdélyi Gazdasági Egyesületnél,
Kolozsvár, Attila-utca 10. szám.

A társaság foglalkozik a biztosítás minden ágazatával. — Más társaságnál érvényben levő biztosításokat felelősség mellett olcsóbb díjjal átvesz.
Képviselők: Minden községben. Az Erdélyi Gazdasági Egylet tagjai díjkedvezményben részesülnek.

Állatbiztosítás! Minden gazdának kötelessége a „Minervánál” biztosítani!

S. Risling) a fűrtök kétszeri porozása, egyszer közvetlen virágzás előtt és másodszor közvetlen virágzás befejeztekor is szükségesnek mutatkozik a német gyárak által forgalomba hozott Nospelit és Cusarsen készítményekkel, amelyek egyúttal a szőlómoly ellen is hatnak, vagy ha ezek nem lennének kaphatók, akkor az általam ajánlt kétköves mészkénvirág keverékkel, melynek készítményét is leírtam már régebben e lapban. — Kénvirág (kénpor) egyedül nem véd a peronospora ellen, hanem csak a lisztharmat ellen, ott ahol termés nincsen, természetesen a fent említett első könnyű permetezés meg a porozások is feleslegesek.

A védekezéshez tartozik az is, hogy a szőlő legyen burjánmentes, meg az is, hogy a magfák, a hogyan lógni kezdenek és így sötétte teszik a szőlőt, azonnal csonkázandók ha ez mindjárt julius elején is lenne.

Fontos, hogy lazán kössünk és hogy a 2. és 3. permetezést előzze meg mindig a válogatás, kötözés.

Jég után azonnal permetezni és ha lehet porozni is kell.

Ha szőlőnkben a szőlómoly is szokott kárt tenni, akkor a 2. és 3. permetezésnél 10 veder permetezővízhez adunk 150 gramm urania-zöldet, mely esetben még $1\frac{1}{2}$ kiló meszet kell 10 vedrenként adni.

A permetezővíz hatását 4–6 hétig is kitünően tartja, ha 10 veder permetezővízhez 50 gramm fehér cukrot adunk. Ez a víz jobban is fog tapadni. A tapadás fokozható az által is, ha 10 veder vízhez 25–40 deka timsót adunk.

Szőlőbirtokosok!

1. Inkább permeteztetek a kellelténél kétszer is többet, mint egyszer igen későn.

2. Saját magunk fogyasszunk kevés bort, csak hogy több kerülhessen eladásra.

3. Azok, akik nem fedték el szőlőjüket és így az idén termésük nincsen, ne csüggedjenek, ne dolgozzanak kedvtelenül és felületesen szőlőjükben, hanem törekedjenek minden munkát pontosan megcsinálni, különösen a permetezést, hogy legalább jövőre esetleges újabb károknak elejét vehessék.

Sövényfalva, 1928. május hó.

Védekezés a májusi fagyok ellen.

Irta: Dr. Szász Ferenc.

A fagyoszentek sok bajt okoznak a gazdának, azért, különösen gyümölcsstermelők, szőlőbirtokosok és kertészek, sokat foglalkoznak azzal a kérdéssel, hogy miképpen lehetne a fagy okozta károknak elejét venni?

Védekezési mód sokféle van. A tavaszi, késői fagyokkal kapcsolatban több oldalról lehetett hallani, hogy szőlőket, gyümölcsösöket sikerrel védtek meg füstöléssel az elfagyástól.

De, különösen kertészeknek, nem okoz túlságosan nagy nehézséget az sem, hogy kényesebb növényeiket, palántáikat fagy veszedelem idején lefedjék. Mindenesetre a termés mérlegében költség többletet jelent, de még mindig kisebb a kár, mintha elfagy a növényzet. Fontos azonban előre tudnunk azt, (legalább is a fagyot megelőző kora délután), hogy lesz-e éjszaka fagy, vagy sem, mert a védekezést csak úgy lehet sikeresen keresztül vinni.

Az éjszakai fagyokat illetőleg tudjuk azt, hogy éjjel csak akkor van fagy, ha a harmat kiválás 0°C hőmérsékleten alól történik. Amint a levegőből harmat válik ki, az tovább már nem hűlhet, mert a harmat kiválással annyi hő szabadul fel, hogy az pótolja a hő kisugárzás okozta hővesztésüket. A levegő azon hőmérsékletét, amelyen a harmat belőle kiválik *harmatpontnak* nevezzük. Ez természetesen lehet 0°C hőmérséklet alatt is, akkor *dér* válik ki, tehát éjjeli fagy lesz. Ha 0°C fölött van a harmatpont, úgy nem lesz fagy éjszaka.

Kérdés tehát az, hogyan lehet költségszerűbb berendezés nélkül délután 3 órakor eldö-

teni, hogy lesz-e éjszaka fagy, vagy sem? Meteorológiai szempontból: a levegő harmatpontja 0°C fölött, vagy alatt lesz-e az elkövetkező éjszaka?

A nehezen beszerezhető és drága nedves-ségmérők helyett, amelyek segítségével a levegő harmatpontját is meg állapíthatjuk, egészen jól meg lehet oldani ezt a kérdést egy nedves és egy száraz hőmérő használatával. Csupán két hőmérőre van tehát szükségünk. Az egyik hőmérőt alól, ahol a higany van elhelyezve, burkoljuk be vattával, vagy vastagabb nemezdarabbal. A burkolatot tartjuk állandóan vízzel nedvesen. Mindkét hőmérőt akasszuk fel árnyékos helyre, a szabadban. A két hőmérő nem fog egyformán mutatni. *A nedves hőmérő általában mindig kevesebbet mutat, mint a száraz.* Ennek oka az, hogy a burkolatról állandóan víz párolog el és ez hűti a hőmérőt. Minél szárazabb a levegő (tehát minél alacsonyabban van a harmatpont a rendes hőmérséklet alatt) annál kevesebbet mutat a nedves hőmérő. Ezen az alapon egy táblázatot közlök, amelynek minden sorában két szám van. A baloldali mutatja a szárazon mért hőmérsékletet, a jobb oldali pedig a nedves hőmérőn leolvasott számot.

Száraz hőmérő	1 fok C.	Nedves hőmérő	0,6 fok C.
"	2	"	1,3
"	3	"	1,9
"	4	"	2,5
"	5	"	3,1
"	6	"	3,7
"	7	"	4,3
"	8	"	4,9
"	9	"	5,4
"	10	"	6,0
"	11	"	6,6
"	12	"	7,1
"	13	"	7,6
"	14	"	8,2
"	15	"	8,7
"	16	"	9,2
"	17	"	9,7
"	18	"	10,2
"	19	"	10,7
"	20	"	11,2

Ha a táblázat szerint mutatnak a hőmérőnk úgy épen csak hogy nem lesz fagy éjszaka. *Ha a szárazon mért hőmérséklet mellett a nedves hőmérőn alacsonyabb hőmérsékletet mérünk le mint a táblázat számai mutatják, úgy fagy lesz éjszaka. Ha a nedves hőmérő adatai magasabb hőmérsékletet mutatnak, mint amilyent a táblázat jelez, úgy nem lesz fagy.* Tehát ha például délután 3 órakor azt látjuk, hogy a száraz hőmérő 12°C hőmérsékletet mutat és a nedves 7 fokot, úgy fagyot várhatunk, mert 12 foknak 7,1 fok felel meg a táblázatban. 20 fok mellett 11 fok nedvesen mért hőmérsékletnél már fagyveszély fenyeget. Ellenben 9 fok mellett 6 fok nem jelent fagyot, mert a táblázatban 5,4 fok jelzi a kritikus pontot s a 6 ennél magasabban van.

A mellékelt táblázat tehát igen jól felhasználható a fagy megjóslására. Használata egyszerű és csak arra kell ügyelnünk, hogy olyan hőmérőket használjunk, amelyeknek skáláját a nedves begöngyölés nem támadja meg.

Cséplőgép,

kazal-, sátor- és kocsitakaró

vizmentes ponyvák,

gabonaszák, tömlő, gyári lerakát

SPITZER IZRAELNÉL

Oradea-Nagyvárad

156

Gazdaköri élet.

Gazdaköri munka májusban.

Irta: Dr. Nagy Endre.

Az elvetett mag már a földben van, vagy rögcskéket emelve fényt, melegt, életet követelve tör elő a barázdákból. A gazdakör lelki vetése egész télen át tartott, tanítottunk, neveltünk, munkálkodtunk. Most előttünk a gyönyörű május. Sokan azt hiszik elérkezett, a következő havat, deret hozó őszi napig a gazdakör pihenő ideje. Nem így van. A gazdálkodás szakadatlan élet s a vele szorosan összenőtt falusi gazdakörnek is megszakítást nem ismerő munkát kell folytatnia. Lássuk milyen dolgot ad a május?

A legeltetés megszervezése. Odakint a zöld pázsiton kolomp hallatszik. Ma még vigan, 6–8 hét múltán halkan, szomorúan. A legtöbb községnek nincs legelőrendtartása. A pásztor kénye kedve szerint eregeti jobbra balra a gulyát, mely többet tapos, mint amit megeszik. *A gazdaköri vezetők kötelessége beosztani, kijelölni a községi legelő legeltetési sorrendjét.* Kis dolog, sok fordul meg rajta. A gazdakör vezetőinek kötelessége kijelölni a legelő kitisztítandó árkait, gondoskodni az ott található mérges és haszontalan növények irtásáról. Ilyenkor virágzott el a tavaszi hérics, arasznyi magasan nyíló sárga virágaival. Nagy széles, bordás levelei előlik a füvet. Fölüti fejét a földibadza, bogáncs (szamártővis), ördögsekér és szerbtővis. Egy esős napon 10–15 kapával felszerelt fiatal gazdaköri tag játszva elbánc ezekkel. — Sok marhapásztor meg juhász nem tudja, hogy *junius közepéig nem mételyesek a legelő nedves foltjai s ilyenkor lehet azokat minden veszély nélkül legeltetni.*

Tejértékesítés. A tél potyaideje elmúlt. Minden percnyi munkánk aranyat ér. És a városok lakói mégis egy liter tej, félcupor tejföl mellett felnőtt gazdaembereket látnak ácsorogni a piacon. Ahol gazdakör van ott ennek nem szabad megtörténnie. A gazdakör írja össze azokat, akiknek fölösleges tejtermékei vannak és együtt küldi a városba. Egylovas tejeszeker délelőtt 10 órára már megjárta a várost, széthordta a tejet és 150 lei költséggel végzi el azt a munkát, amihez ma 15–20 ember fél-napi ácsorgása szükséges. Ez egy községnek napi 4–500 lei többletkiadást jelent. Számítsunk csak utána mennyire megy ez nyáron át!

A juhtenyésztés érdekei. Erdély mezőgazdasága inségvölgye és szegényhalma lenne juhok nélkül. A gazdaköröknek gondolniuk kell arra, hogy ezt az állatot, amelyik minden évben teljes tökéletét adja vissza haszonban; tökéletesebbé, jobbá tegye. Igen jó alkalom ehhez a tavaszi bemérés. Ott minden gazda jelen van, de senki sem gondol arra, hogy amikor egy anyajuh feltűnően sok tejet ad megkérdezze tulajdonosától: Hol van ennek a báránya? Ugye milyen kicsi dolog lenne a kiválóan tejelő anyákat külön csoportba állítani, aztán összehasonlítva bárányaikat ezek közül válogatni össze a legszebb kosbárányokat tenyésztésre. A kiválasztásnál figyelembe kell vennünk az arányos test mellett a gyapju minősége és mennyiségét is. Ugyancsak a bemérés alkalmával könnyen kiválogathatjuk az előregedett vagy más okok miatt elgyöngült anyákat. Kiterjedtebb juhtenyésztést folytató községek megtehetik, hogy ezeknek a mustrajuhoknak jobb legelőt biztosítanak egyakarattal és feljavítva jobban értékesíthetik.

Jégbiztosítás. Ennek is májusban van az ideje. Mint minden biztosítás ez is a verejtékes munka gyümölcsének védelmét jelenti. Ugyan mit ér a szorgalom jégeső ellen? De az összetartás egymás segítése a biztosításban, hány százezer gazdának adta már vissza, amit a jég elvert. Tartson össze a község ebben is. A gazdakör vezetői szerezzenek a megyei gazdasági egyletektől pontos tájékozódást arról, hogy melyik a legmegbízhatóbb biztosító intézet és

egy ünnepnapon összegyűlve a gazdakörben intézzék el közös megegyezéssel a jégbiztosítást.

Szőlővédelmi szerek együttes beszerzése. Amikor a tavaszi hűvöset nyári meleg váltja fel, megjelennek az első ragya (peronos póra) foltok a szőlőleveleken. Mai társtalan gazdasorsunkban hány ember akad ilyenkor, aki ott vásárol rézgálicot, meszet ahol és amilyen áron kap. Minősége nem mindig megfelelő, ára borsos. Ezekre menő összeget takaríthat meg egy község, hol a gazdakör előre számbaveszi a rézgálic meg háncs szükségletet, megbízható helyen beszerzi és kellő időben kiosztja a tagok között.

Gondoljunk a jövő gazdanemzedékre is. Ők ilyenkor még az iskolafelé tapognak reggelenként és mint kiszabadult csikósereg öntik el délben, este az utcát. Mi lesz belőlük? Megtartják-e mindazt, amit apáik, anyáik építettek? Fogja kézen őket a tanító és vigye el egy szép májusi délután a templom mellé. A templomkertbe, mely sok helyen sivár pusztaság. És beszéljen nekik az istenadta szép virágos kertről. Mondja meg, hogy ime csak a templom és iskola környéke virágtalan pusztaság. Aztán ossza be a fogékonyabb lelkiüket négyes csoportokba. Jelöljön ki számukra ágyásokat, adjon hozzá magot, palántát a gazdakör és ártatlan kezek munkája nyomán legyen virágos a templomunk iskolánk környéke.

Ismétlő iskolásokat vigye el hetenként egy délután a tanító és a gazdakör elnöke ki a határba s annyi elvont tudomány után beszéljen nekik séta, vidám játék közben arról, amiből meg kell élniük később. A szabad erdő, mező is könyv, lapjain ott sugárzik az élet tudománya. Tanítsuk meg abban idejekorán olvasni gyermekeinket. Ha aztán az esztenánál ordával, zsendicével, a birtokos tehenészeténél egy-egy csupor tej, vagy harapás kenyér, falat szalonna várja az apró hadat a gazdakör jóvoltából, ugy korán megtanulják, hogy édesapjuk, anyjukon kívül a falu nagy családja kiséri szeretettel minden lépésüket. Ez beleéli magát a kis szívekbe s amiről ma még csak álmodik a magyar falu, ők megteremtik az egymásért dolgozni tudó, gazdaságilag virágzó magyar falut.

EGYLETI ÉLET

Az igazgató-választmány ülése.

Az E. G. E. igazgató-választmánya május hó 3.-án ülést tartott. Az ülésen br. *Jósika* Gábor elnökölt. Jelen voltak dr. gr. *Bethlen* György és *Szász* István e.-alelnökök. dr. *Darkó* Ákos, dr. *Páter* Béla, dr. *Jelen* Gyula, *Ürmössy* József, dr. *Szász* Ferenc, dr. *Visky* László.

Adomány a vándortanítói alapra.

Török Bálint jelenti, hogy a *Transylvania Bank R. T.* (Kolozsvár) az egyesület vándortanítói alapja javára 5000 L. adományt szavazott meg. Az igazgató-választmány az adományért köszönő irat küldését határozta, felhasználását illetőleg rendeltetésének megfelelően intézkedett.

Az egyleti telkek értékesítése.

Az egyesület a hadikölcsönök jegyzése folytán készpénz vagyonának jelentékeny részét elvesztvén, állandóan anyagi gondokkal küzd. Felmerült ezért a kérdés, hogy az egyesületi székház körül levő ingatlanok részben áruba bocsájtassanak. Az *Attila* utcai fronton levő telkek területének felmérése és a telkek értékelése céljából a választmány egy korábban kiküldött bizottsághoz tette át az ügyet, mely bizottság e hó 11.-én tárgyalta is azt és a jelentését a legközelebbi ig.-vál. ülés előtt megteszi.

A gazdatársadalom szervezésének ügye.

Az egyesületnek állandó gondját képezi a gazdaközönség szervezésének kérdése. Eddig is csak az anyagiakon múltott az intenzívebb munka beindítása e téren. — Az igazgató-vá-

lasztmány dr. *Szentkirályi* Ákos nyug. gazd. akad. igazgató, ig.-vál. tagnak e kérdésben a közgyűlés elé terjesztett indítványát véleményes javaslatként céljából egy bizottságnak adta ki, a bizottság tagjai sorába pedig beválasztottak: dr. *Abrudbányai* Ede, dr. *Nagy* Endre, dr. *Páter* Béla, dr. *Szentkirályi* Ákos, dr. *Szász* Ferenc, *Ürmössy* József. A bizottság e hó 19.-én tartja meg első ülését.

Az irodalmi szakosztály jelentése.

Az egyesület irodalmi szakosztályához a tanítóképzők és theológiák részére egy gazdaságtankönyv kiadása iránt érkezett megkeresés Csikszeredából. A szakosztály anyagi erői korlátozottak lévén javasolja, hogy az igazgató-választmány keresse meg ezügyben a *Minerva* könyvkiadó vállalatot a könyv kiadása és az egyházi főhatóságokat a vállalkozás támogatása céljából. A szakosztály a könyv megiratását és szakszempontból való elbírálását kézséggel vállalja. — Az ig.-vál. a javaslat értelmében határozott. Több kisebb keblü ügy megtárgyalása után ösztönt érzett mély fájdalommal vette tudomásul az igazgató-választmány dr. *Szentkirályi* Ákosnak a szakosztály és lapfelügyelő bizottság elnöki tisztségéről megrendült egészségi állapotára való hivatkozással történt lemondását. — Dr. *Szentkirályi* Ákos évtizedeken át a fiatalokat megszegyenítő energiával, kitartással, önzetlenséggel dolgozott a köz javára. Dr. *Szentkirályi* Ákos a szakosztálynak nemcsak elnöke, hanem ugyszólván megalapítója és megalapítása óta egyik leglelkesebb munkása is volt. Az igazgató-választmány dr. *Szentkirályi* Ákosnak a legmelegebb köszönetét fejezte ki a közhasznu munkásságáért. — A lemondásával megüresedett szakosztályi elnöki tisztségre a választmány dr. *Páter* Bélát kérte fel.

A Növénytermelési és Értékesítő Szakosztály jelentése

kapcsán az ig.-vál. tudomásul vette, hogy az őszi *II. Erdélyrészi Nemesített vetőmagkiállítás és vásár előkészítését* a szakosztály megkezdte. Tudomásul szolgált továbbá, hogy a Szakosztály az idei tavaszi és őszi kiállításra összesen 100 darab érmet készített az ig.-vál. által elfogadott tervek szerint.

Női gazdasági tanfolyam Kolozsváron.

A kisebbségi nőegyletek szövetségének felkérése alapján az E. M. E. által rendezett méhészeti tanfolyammal kapcsolatosan az E. G. E. május hó 30.-tól június 17.-ig egy gazdasági tanfolyamot rendez Kolozsváron a falusi nők gazdasági, szociális és szövetkezeti téren való oktatása céljából. Előadások tartására felkértek gr. *Teleki* Arvéd, dr. *Páter* Béla, dr. *Szász* Ferenc, *Stief* Ottó, dr. *László* Márton, *Kovács* Dezsőné, *Kremnitzkyné Fröhlich* Iona, dr. *Harmath* János, dr. *Ferencz* József és *Török* Bálint.

Gazdasági tanulmányut a Barcaságba.

Még a tavalyi bánáti gazdasági tanulmányut gazdag tapasztalatai alapján az igazgató-választmány elhatározta, hogy a f. évben a Barcaságba rendez egy kirándulást a szász gazdatársak fejlett gazdálkodási viszonyainak tanulmányozása céljából. — Az E. G. E. megkeresésére az Erdélyi Szász Gazdasági Egylet a mai lapunkban külön cím alatt ismertetett utiprogrammot állított össze és volt szíves vállalni a kiránduló társaság kalauzolását is. Az ig.-vál. a társaságnak a szíves támogatásért gazdatársi köszönetét kifejezni határozta.

Különbéle ügyek.

A dr. *Visky* László lemondásával megüresedett egyesületi jogtanácsos állásra az ig.-vál. egyhangulag dr. *Schilling* Dezsőt választotta meg. — Az *Udvarhelyvármegyei* Gazdasági Egyesület kérése alapján kiutalt 10,000 L. segély elküldését az ig.-vál. tudomásul vette. A kolozsvári gazd. akadémia hallgatóinak olaszországi tanulmányutjára kért anyagi támoga-

tást alap hiányában az egyesület nem tudja megadni. A május 1.-i kolozsvári jégvihar az egyleti székházon 14 nagy ablakot betört. Tudomásul szolgált, hogy a kertészek és kisgazdák betört melegágy- és virágházi ablakainak pótlása céljából olcsó üveg beszerzéséhez (m²-ként 100 L.-ért) segédkezet nyújtott az egyesület. A tagmozgalomról szóló jelentés tudomásul vétele után a gyűlés véget ért.

Felhívás

a Barcaságba rendezendő gazdasági tanulmányi kiránduláson való részvételre.

(*Junius 10—16.*)

Az E. G. E. folyó évi június hó 10—16 napjain a szász kisgazdák növénytermelésének, állattenyésztésének és gazdasági üzemszerűnek tanulmányozása céljából egy kirándulást rendez a Barcaságba. Az egyesület felhívja Erdély kisgazda közönségét, hogy a tanulságos kiránduláson minél nagyobb számban vegyen részt. A kiránduláson való részvétel díja személyenként 4000 Lei. Ebben az összegben benne foglaltatik az utiköltség, a szálloda és a reggeli, ebéd, vacsora költsége.

Jelentkezéseket elfogad június hó 6-ig az E. G. E. titkári hivatala. A jelentkezéssel egyidejűleg a részvételi díj is beküldendő. A kirándulás utitervét az alábbiakban ismertetjük.

Junius 10. Találkozás június hó 10-én, vasárnap d. e. Kiskapuson az állomáson a d. u. 2 óra 2 perckor Kolozsvár felől érkező vonattal. Napiprogram: Autóbuszon folytatva az utat a nagyekemezői kisgazdaságok és *Ambrosi Mihály* ur szőlőgazdaságának megtekintése. Estére Medgyesre érkezés. Meghálás Medgyesen.

Junius 11. D. e. a medgyesi szász földmives iskola, *Theil* Ede és *Connert* Testvérek gazdaságának megtekintése. Ebéd Medgyesen. D. u. utazás Segesvárra *Reinhardt* Albert komlóskertjének és Segesvár városának megtekintése. Meghálás Segesváron.

Junius 12. D. e. Segesvárról indulva Fehéregyházán *Orendi* Ottó mintagazdaságának, *Kézden*, *Kőhalomban* kis mintagazdaságok és a kisgazdák takarmánysilóinak megtekintése. D. u. a földvári földmives iskola, mintagazdaságok és cukorrépatermelés megtekintése. Meghálás Földváron.

Junius 13. D. e. dr. *Stephani* Vilmos növénynemesítő gazdaságának és a cukorgyári mintagazdaságnak és állattenyésztésnek a megtekintése. D. u. a fodormentaolajgyár *Petersbergen* a szász földmivesek mintagazdaságainak megtekintése. Meghálás Brassóban.

Junius 14. D. e. kirándulás a Cenk tetőre. Tej- és egyéb gazdasági intézmények megtekintése. D. u. dr. *Hiemesch* méhészetének és *Kraus* és *Wilk* feketehalomi kertészetének megtekintése. Meghálás Feketehalomban.

Junius 15. D. e. *Sárkány*, *Fogarás*, *Szombatfalva* és *Felek* környéke növénytermelésének és állattenyésztésének megtekintése. Ebéd *Feleken*. D. u. *Nagyszebenben* az *Amylon* burgonya-feldolgozó gyár megtekintése. Meghálás Nagyszebenben.

Junius 16. D. e. *Kisdisznod*, *Nagydisznod* környéke gazdálkodási viszonyainak megszemlélése. Ebéd *Nagydisznodon*. D. u. *Nagycsűr*, *Szelindek*, *Russ*, *Nagyselyk*, *Egerbegy* és *Aszszonyfalván* át *Kiskapusra* érkezés, honnan 4 óra 21 p. kor hazaindulás.

Tekintettel a tanulságos és változatos, gazdag programra, valamint a kirándulással járó költségek csekély voltára kívánatos volna, hogy azon a kis és nagyobb gazdák köréből egyaránt minél számosabban vegyenek részt. Amennyiben helyenként az egyes kisgazdák saját erejükön nem tudnák az utat megtenni, a községi gazdakör, hitel- vagy fogyasztási szövetkezet támogatását kérjék, mert haladni csak úgy tudunk, ha tanulunk és erre áldozunk, is e kiránduláson pedig a tanulásra bő alkalom fog nyílani.

Az a reménységgel várjuk a jelentkezéseket, hogy a tavalyi igen jól sikerült bánáti tanulmányi kirándulás után, ez alkalommal nagyobb lesz a kiránduláson résztvevők száma.

Vegyes közlemények

Időjárás. A botfalusi cukorgyár meteorológiai állomása április hóra vonatkozóan az időjárást illetően a következő megfigyeléseket tette: A maximális légnyomás 722.7 mm. volt április 24-én, a minimum pedig 703.6 ápr. 13-án. A legnagyobb meleget + 28.5° C. ápr. 30-án észlelték, a legkisebb meleg pedig — 3.5° C. április 19-én volt. Az április havi átlagos hőmérséklet + 9.56° C. volt. — A legnagyobb csapadék április hó 13-án 7.9 mm. volt. A csapadék egész havi mennyisége 26.1 mm. A csapadékos napok száma 11.

Jég- és téli fagykarak. Megemlékeztünk már a kolozsvári nagy jégviharról, amely a kertészeknek és gyümölcsös tulajdonosoknak 100%-os kárt okozott. A gazdasági egyesület gondoskodott a kertészek részére olcsó üvegről m²-ként 100 L.-ért és lépéseket tett az adó-mérséklés ügyében az illetékes hatóságoknál. Ujabban Szolnokdoboka megyéből Alórról jelentettek kárt, Kolozs megyéből Szentmihálytelkéről és nagyobb fagykárt Alsófehérből, hol a som, muskotály, chasselas a téli hidegben elfagytak. Legjobban hajtának a kövér szőlő és a rizling.

Felkérjük nb. olvasóinkat, hogy Kolozsmonostori gazd. akadémiát, vagy intézetet végzett és a háboruban elesett hozzátartozóiknak személyi adatait u. mint név, katonai rang, kor, mikor és hol esett el, az Erdélyi Gazdával Cluj, Attila-u. 10 sz. sürgősen közölni szíveskedjenek.

A mezőgazdasági kamaráknak kapcsolatot kell fentartaniok a gazdasági egyesületekkel. Érdekes miniszteri körrendeletet kaptak az összes mezőgazdasági kamarák. A rendeletben a minisztérium megállapítja, hogy a kamarák nagy része nem tart fenn eléggé szoros kapcsolatot és érintkezést a gazdasági egyesületekkel. Figyelmezteti a kamarák vezetőseit, hogy nekik bent kell élniök a gazdasági társadalmi életben, mert eredményes munkálkodás csupán ezen szervezetekkel való együttműködéssel remélhető.

Csikmege Gyergyóvidékének Gazdasági Egyesülete legutóbbi ülésén az illetékes hatóságokkal közölni határozta a kívánságait, amelyek között szerepel az adómegváltás címen a községeknek adományozott erdőségek visszacszerzése, a Békény patak szabályozása, a gyergyószentmiklósi vágóhid átépítése, birtokjvek, földkönyvek kijavítása, az utak rendbehozatala, a közmunkák teljesítési idejének a megállapítása (ne essék össze a kapálás, aratás stb. gazd. munkák idejével), a szövetségi ügy támogatása, az apaállatnevelés, legelőkérdés, a helyes és a valóságnak és igazságnak megfelelő adókivétési rendszer bevezetése, az E. G. E. közhasznú tevékenységének támogatása, mezőgazd. gyáripar teremtése Gyergyóban, a szekéradó eltörlése stb. stb. A népes és nivós gyűlés gazdag tárgysorozatában ezenkívül még sok közérdekű kérdés szerepelt.

Óriás jégvihar Kolozsváron. Május 1-én d. u. 5 órakor orkánszerű szél és jégvihar vonult végig kelet-nyugati irányban Kolozsváron. A jég a fák hancsát leverte, ágakat tört le és fákat döntött ki. A gyümölcs termést megsemmisítette. A vetéseket a pusztá földdel egyenlővé tette. Különösen nagy kárt szenvedtek a kertészek, akiknek összes szabad földi melegtágyi és virágházi növényeit megsemmisítette, ablakait darabokra törte. A házak keletre nyíló ablakai betörték, a vakolatot sok helyen leverte a diónagyságu jég. A városban és a környékén a kár hasonló a tavalyi aradi jégkárhoz.

Állategészségügyi és állattenyésztési kihágásokban a földmivelésügyi minisztérium felhatalmazása alapján ezentúl első fokon a megyei és városi főállatorvosok hivatottak itélkezni. A kerületi felügyelőségek a jövőben csak azokban a kihágási esetekben fognak bíraskodni, amikor a kihágás tényét a felügyelőségek maguk állapítják meg. Másodfokon továbbra is az illetékes törvényszékek döntenek.

APRÓHIRDETÉSEK.

APRÓHIRDETÉSEK ÁRA; szavanként 4 lei vastag betűkkel szedett szavak kétszeres áron számíthatnak. Legkisebb apróhirdetés díja 40 lei.

Áruminta ajánlatot elfogad 1 vagon tengerire, terményekre, élelmiszerekre, szálló- és gyümölcsbokra, bor- és gyümölcslepárlatokra, német yorkshirei malacokra. Megrendeléseket fölvesz építési anyagokra, fa- és téglapületekre, tervrajzokra, lakásberendezésekre, házi szőttekre, nyirfaolajra és nyirfaolajszappanra. Id. Siklódy István műszaki irodája. Becean, Jud. Odorheiu. 155

Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank RT.

Cluj-Kolozsvár, Piața Unirii (volt Mátyás király-tér) 7. szám.

Fiókjai: Dés, Dicsőszentmárton, Gyulafehérvár, Marosvásárhely és Nagyváradon.

SAJÁT TÖKÉI: 85 MILLIÓ LEJ.

Affiliált intézetei: Tordaaranyosvármegyei Takarékpénztár Rt. Tordán, Alsófehérvármegyei Gazdasági Bank és Takarékpénztár Rt. Nagyenyed, Udvarhelymegyei Takarékpénztár Rt. Székelyudvarhelyen és Székelykeresztúron, Szászrégenvidéki Takarékpénztár Rt. Szászrégenben és Népbank Rt. Bánffyújnyadon. Minden bankügyletet a legelőnyösebben végez. — Engedélyezett devizabély. — Betéteket elfogad. — Áruszállítást a vasút mellett. 3805

Aki a Minerva Biztosító R. T.-nél biztosít, az közvetve az egyesületet is támogatja és így érdekeinek hathatósabb védelmét mozditja elő.

Cséplőgarnitúrák.

A legújabb gyártmány, hosszú rázó-szerkezettel, duplasoros golyóscsapágyakkal, acélrámával, benzin-petroleum-motorral, gőzgéppel párosítva

Malmigépek Ganz-hengerszékek, sziták, kombinált koptató- és tisztítógépek, darutisztítók stb. —

malomátalakítások, Dieselmotorok kompresszoros és kompresszor nélküli kivitelben.

Cormick-International

petroleum-traktor 3 vasu ekével.

Hosszu lejáratu fizetési feltételek. Gyári árak.

Román Gazdasági Gépkereskedelmi Rt.

Az Első Magyar Gazdasági Gépgyár R. T.
Budapest romániai képviselője.

Cluj-Kolozsvár, Str. Regina Maria 45.

Telefon: 151. Távirat: Locomobil.

3997

Sikeres gazdálkodás csak istállótrágyázással lehetetlen!

Magas termésátlagok,

valamint a növények és talaj minőségének feljavítása csak

műtrágyázással

érhető el.

A „NITROGÉN” Műtrágya és Vegyipar r.-t., Dicsőszentmárton

előnyös feltételek mellett szállit a gyárból, vagy képviselői útján eredeti gyári áron 19—20 százalék nitrogént, 50—60 százalék meszet tartalmazó

mész nitrogént

16—18 százalékos superphosphatot

☉ és 40—42 százalékos kálsót ☉

Kivánságra ellátjuk díjmentesen ismertető nyomtatványokkal és tanáccsal.

Ingyenes műtrágyázási tanácsadóhely